

Nils-Aslak Valkeapää (1943-2001) med kunstnernavnet Áilohaš er vel den mest kjente samiske forfatteren. Áilohaš var lyriker, joiker, komponist og billedkunstner. Foto: MIN AIGI.

Samisk skjønnlitteratur

EGEN SAMISK SKJØNNLITTERÆR PRODUKSJON av betydning kom ikke i gang før etter 1970. Oppblomstringen av både den samiske skjønn- og faglitteraturen fra 1970-tallet henger sammen med samenes egen kamp for å bli hørt. Den litterære produksjonen gikk hand i hånd med de øvrige samiske kulturytringene som samiske miljøer selv stod for.

Samiske forfattere, på lik linje med andre urfolks forfattere, skriver for et meget lite publikum sammenlignet med majoritetssamfunnets. I tillegg har lesernes formelle utdannelse ofte vært og fortsatt er noe begrenset. Det har derfor vært viktig for de samiske kulturforkjemperne å få norske kulturmyndigheter til å etablere støtteordninger bl. a. for litteratur. Dette var viktig fordi leser- og kjøpergrunnet var og er så lite at f.eks. ingen forlag kan regne med å få dekket sine produksjonskostnader gjennom salg. Forfatterne kan heller ikke regne med noen særlig fortjeneste på sine bøker gjennom salg.

Fra 1984 fikk både Sápmi/Sameland, Grønland og Færøyene rett til å innstille egne bøker til Nordisk Råds litteraturpris ved siden av de større nasjonene. Nils-Aslak Valkeapää fra Sápmi fikk Nordisk Råds litteraturpris i 1991. Vaalkeapää er oversatt til flere nordiske språk og engelsk.

Samene – en håndbok, Karasjok 2003.